

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 36/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä marraskuuta 2013 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta (HE 169/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Karoliina Anttonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- ympäristöneuvos Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö
- ryhmäpäällikkö Johanna Pakkala, Energiamarkkinavirasto
- johtaja Jukka Leskelä, Energiateollisuus ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Teollisuuden Palkansaajat TP ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Ehdotuksessa esitetään muutettavaksi päästökauppalakia. Lailla on pantu kansallisesti täytäntöön päästökauppadirektiivi ja sen muuttamisesta annettu direktiivi, joka koskee Euroopan unionin päästökauppajärjestelmää vuoden 2013 alusta lukien.

Voimassa oleva päästökauppalaki on annettu vuonna 2011, ja sitä sovelletaan vuoden 2013 alusta alkaneella kolmannella päästökauppakaudella. Laki on annettu vuonna 2011 ennen kuin kaikista kolmatta päästökauppakautta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä oli EU-tasolla sovittu, minkä vuoksi kaikkia tarpeellisia säännöksiä ei ole ollut mahdollista kirjoittaa lakiin

täsmällisesti. Esityksen ensisijaisena tarkoituksena onkin täydentää voimassa olevaa sääntelyä siltä osin kuin EU-sääntely on lain antamisen jälkeen täsmentynyt. Päästökauppalakiin ehdotetut muutokset koskevat Kioton pöytäkirjan mukaisten hankemekanismien käyttöä, maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaamista ja takaisinperintäoikeutta sekä päästöjen tarkkailua ja todentamista. Lisäksi lakiehdotus sisältää täsmennyksen lain soveltamisalaan ja useita teknisiä tarkistuksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin, lähinnä selventävin ja teknisin muutosehdotuksin.

Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset perustuvat päästökauppadirektiivin toimeenpanosäännöksiin, jotka ovat valmistuneet kansallisen päästökauppalakimme hyväksymisen jälkeen. Vuonna 2011 säädetyssä päästökauppalaissa ei ole siten ollut mahdollista ottaa huomioon kaikkia niitä päästökaupan yksityiskohtaisia säännöksiä, joista on sittemmin päätetty EU-tasolla. Kysymys on teknisluonteisista täsmennyksistä.

Esitetyt muutokset ovat tarpeen, jotta kansallinen lainsäädäntömme vastaisi toimeenpanosäännöksiä. Muutosten ei katsota sisältävän sellaisia tulkintoja, jotka olisivat haitallisia Suomessa toimivien päästökauppatoimijoiden kannalta. Yleisellä tasolla hankemekanismin käyttöä koskevat rajoitukset ovat olleet tiedossa jo varsin pitkään, eikä niiden katsota tulevan toiminnanharjoittajien tietoon kohtuuttoman nopealla aikataululla. Tehtävillä muutoksilla voidaan parantaa päästökauppalaian toimivuutta ja samalla varmistaa, että kansallinen lainsäädäntö vastaa EU-lainsäädännön sisältöä.

Valiokunta muistuttaa, että kansallisessa toimeenpanossa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei järjestelmän kansallinen toimeenpano lupamenettelyjen, tarkkailun ja todentamiskäytäntöjen osalta muodostu liian raskaaksi.

Yksityiskohtaiset perustelut

Johtolause. Ehdotetun lain johtolauseeseen on tehty valiokunnan ehdottamien pykälämuutosten mukaiset lisäykset.

6 §. Määritelmät. Pykälässä on määritelty, mitä tässä laissa tarkoitetaan tiettyjä termejä käytettäessä. Kohdan 21 mukaan päästökauppaviranomaisella tarkoitetaan Energiamarkkinavirastoa. Eduskunta on hyväksynyt 29.11.2013

(EV 157/2013 vp) hallituksen esityksen laiksi Energiavirastosta (HE 124/2013 vp), jonka mukaan viraston nimi tulee olemaan 1.1.2014 lukien Energiavirasto. Koska nyt käsillä olevat päästökauppalaian muutokset tulevat voimaan samanaikaisesti yllä mainitun hallituksen esityksen mukaisten muutosten kanssa, viraston nimeä koskeva muutos otetaan huomioon nyt päästökauppalaian käsittelyn yhteydessä.

36 §. Huutokaupalla myytävät päästöoikeudet ja huutokaupamenettely. Pykälässä kuvataan päästöoikeuksien huutokaupan menettely. Pykälän 4 momentin mukaan huutokauppojen järjestämistä koskevasta kansallisesta tiedottamisesta ja huutokauppojen toimittamiseen liittyvästä mahdollisesta koulutuksesta vastaa Suomen Energiamarkkinavirasto. Eduskunta on hyväksynyt 29.11.2013 (EV 157/2013 vp) hallituksen esityksen laiksi Energiavirastosta, jonka mukaan viraston nimi on 1.1.2014 lukien Energiavirasto. Koska nyt käsillä olevat päästökauppalaian muutokset tulevat voimaan samanaikaisesti yllä mainitun hallituksen esityksen mukaisten muutosten kanssa, viraston nimeä koskeva muutos otetaan huomioon nyt päästökauppalaian käsittelyn yhteydessä.

44 §. Hankeyksiköiden vaihto päästöoikeuksiin. Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädetään toiminnanharjoittajan oikeudesta vaihtaa vuoden 2012 loppuun mennessä toteutuneista päästövähennyksistä saatuja hankeyksiköitä vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin. Hankeyksiköiden olisi oltava peräisin hanketoiminoista, jotka olivat hyväksyttäviä yhteisön järjestelmässä päästökauppakaudella 2008—2012 ja joiden osalta komissio ei ole päättänyt uusista rajoituksista. Vaihto-oikeus koski käyttämättä osaa 40 §:n mukaisesta enimmäismäärästä. Päästökauppaviranomaisen olisi tehtävä vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti.

Lakiehdotuksen mukaista 1 momentin sanamuotoa tulee tarkentaa. Komission rekisteriasetuksen 60 artiklan mukaan rekisterin keskusval-

voja hoitaa hankeyksiköiden vaihtamisen päästöoikeuksiksi eikä rekisterin kansallisen valvojan ole välttämätöntä osallistua vaihtoon. Jotta kansallisen säännöksen sanamuoto vastaisi päästökaupparekisterin toimintoja, muotoilun olisi parempi olla sellainen, että toiminnanharjoittaja voi pyytää päästökauppaviranomaista vaihtamaan päästöoikeuksia sen sijaan, että käytettäisiin sanamuotoa, jonka mukaan toiminnanhar-

joittaja voi pyytää päästökauppaviranomaista myöntämään päästöoikeuksia.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

päästökauppalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan päästökauppalain (311/2011) 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 6 §:n 20 a ja 21 kohta, 16 ja 17 §, 36 §:n 4 momentti, 40, 41, 44 ja 45 §, 46 §:n 3 momentti, 50 §:n 3 momentti, 56 § ja 59—62 §, sekä

lisätään 15 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 16 a, 51 a, 51 b ja 67 a § sekä 71 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §
(Kuten HE)

6 §

Määritelmät

(20 a) kohta kuten HE)

21) päästökauppaviranomaisella *Energiavirasto*. (Uusi)

15, 16, 16 a ja 17 §
(Kuten HE)

36 § (Uusi)

Huutokaupalla myytävät päästöoikeudet ja huutokauppamenettely

Huutokauppojen järjestämistä koskevasta kansallisesta tiedottamisesta ja huutokauppojen toimittamiseen liittyvästä mahdollisesta koulutuksesta vastaa Suomessa *Energiavirasto*.

40 ja 41 §
(Kuten HE)

44 §

Hankeyksiköiden vaihto päästöoikeuksiin

Toiminnanharjoittaja voi pyytää päästökauppaviranomaista *vaihtamaan* sille vuodesta 2013 alkaen voimassa olevia päästöoikeuksia vastineeksi vuoden 2012 loppuun mennessä toteutu-

TaVM 36/2013 vp — HE 169/2013 vp

neista päästövähennyksistä myönnettyistä hankeyksiköistä sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi pyytää edellä mainittua vaihtoa siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää. Päästökauppaviranomaisen on tehtävä vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti.

(2—4 mom. kuten HE)

45, 46, 50, 51 a, 51 b, 56, 59—62, 67 a ja 71 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
vpj. Marjo Matikainen-Kallström /kok
jäs. Lars Erik Gästgivers /r
Teuvo Hakkarainen /ps
Harri Jaskari /kok
Johanna Karimäki /vihr
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Jukka Kärnä /sd
Eero Lehti /kok
Jari Myllykoski /vas
Martti Mölsä /ps
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /kesk
Kaj Turunen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller.